

Βιογραφικό Σημείωμα

Σωτήριος Ι. Κοτρώνης

Επικ. Καθηγητής Αστικού Δικαίου

Ο Σωτήριος Κοτρώνης είναι απόφοιτος του Τμήματος Νομικής Α.Π.Θ. (2003) με βαθμό 8,57/10 («Άριστα»). Κατά το 3^ο έτος σπουδών (2001-2002) έλαβε βραβείο από το Ι.Κ.Υ. και για τη σειρά αποφοίτησης του απονεμήθηκε Έπαινος της Σχολής. Έλαβε Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στο Αστικό Δίκαιο από το Τμήμα Νομικής Ε.Κ.Π.Α. με βαθμό «Άριστα» (2005). Το 2006 έλαβε, κατόπιν επιτυχίας στον πανελλήνιο γραπτό διαγωνισμό, υποτροφία Αστικού Δικαίου για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και απασχολήθηκε ως συνεργάτης στον Τομέα Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου του Τμήματος Νομικής Α.Π.Θ. (2006-2007). Από τον Σεπτέμβριο 2007 έως τον Αύγουστο 2014 απασχολήθηκε ως επιστημονικός συνεργάτης (Wissenschaftlicher Assistent) στο Πανεπιστήμιο Ζυρίχης (Ελβετία), στην Έδρα του Καθηγητή Ι. Meier, υπό την επίβλεψη του οποίου εκπόνησε διδακτορική διατριβή με θέμα «Die Sicherheitsleistung im Privatrecht. Eine rechtsdogmatische und rechtsvergleichende Untersuchung zum deutschen und schweizerischen Privatrecht» («Η εγγυοδοσία στο Ιδιωτικό Δίκαιο. Μία δογματική και συγκριτική έρευνα στο γερμανικό και το ελβετικό Ιδιωτικό Δίκαιο»). Για την εκπόνηση της διατριβής έλαβε υποτροφία από το Ελβετικό Κράτος (2008-2009). Το 2016 του απονεμήθηκε ο τίτλος του Διδάκτορα Νομικής (Doktor der Rechtswissenschaft) με βαθμό «summa cum laude» (Άριστα – Ύψιστη μετ' επαίνου διάκριση). Η διδακτορική διατριβή του βραβεύτηκε από το ελβετικό Ίδρυμα Professor Walther Hug Stiftung με το βραβείο Professor Walther Hug-Preis (2017), το οποίο απονέμεται κάθε ακαδημαϊκό έτος στις καλύτερες διδακτορικές διατριβές όλων των κλάδων του δικαίου των Νομικών Σχολών της Ελβετίας. Το 2019 η διδακτορική διατριβή του βραβεύτηκε από το Ε.Κ.Π.Α. (Κληροδότημα Λ. Σγούτα/Θ. Πετούση) ως μία από τις καλύτερες κατ' έτος διδακτορικές διατριβές στο Αστικό Δίκαιο. Στη συνέχεια, εκπόνησε μεταδιδακτορική έρευνα στη Νομική Σχολή Α.Π.Θ. με θέμα «Η εκχώρηση απαίτησης εκ του νόμου» υπό την επίβλεψη της Καθηγήτριας Δ. Κλαβανίδου. Μέρος της μεταδιδακτορικής έρευνας πραγματοποίησε ως υπότροφος Επισκέπτης-Ερευνητής (Visiting Fellow) στο Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales Privatrecht, Αμβούργο, Γερμανία (Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2018), ως Ακαδημαϊκός Επισκέπτης (Academic Visitor) στο Institute of European and Comparative Law του Πανεπιστημίου Οξφόρδης, Αγγλία (Ιανουάριος-Ιούλιος 2019), και ως Μεταδιδάκτορας Ερευνητής (Postdoc-Gastwissenschaftler) στο Πανεπιστήμιο Αμβούργου, Γερμανία (Οκτώβριος 2019-Σεπτέμβριος 2020), με υποτροφία του Ιδρύματος Alexander von Humboldt. Τον Δεκέμβριο 2020, μία μελέτη με τα βασικά πορίσματα της μεταδιδακτορικής έρευνας του με τίτλο «Η εκχώρηση απαιτήσεως εκ του νόμου» βραβεύθηκε από την Ακαδημία Αθηνών με το Βραβείο Ιωάννη-Ίωνος Τσατσαρώνη της Γ' Τάξης των Ηθικών και Πολιτικών Επιστημών. Το 2021-2022 εκπόνησε μεταδιδακτορική έρευνα στη Νομική Σχολή Α.Π.Θ. με θέμα «Η ενοχή κρυπτονομισμάτων ως χρηματική ενοχή» με Υποτροφία Αριστείας της Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης του Ε.Λ.Κ.Ε. Α.Π.Θ. Το 2023 εξελέξη και διορίστηκε στη Νομική Σχολή Α.Π.Θ. ως Επίκουρος Καθηγητής στο γνωστικό αντικείμενο «Αστικό

Δίκαιο». Είναι δικηγόρος Τρικάλων από το 2005 και δικηγόρος Ζυρίχης (Ελβετία) από τον Ιούνιο 2018. Από τον Μάρτιο 2015 έως και τον Οκτώβριο 2018 εργάστηκε στη διεθνή δικηγορική εταιρία Lenz & Staehelin, Ζυρίχη, με κύριο αντικείμενο απασχόλησης το δίκαιο της εξασφάλισης των πιστώσεων σε διασυνοριακό επίπεδο. Γνωρίζει άριστα αγγλικά και γερμανικά και έχει καλές γνώσεις γαλλικών.

I. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

A. Κάτοχος Διπλώματος Διδακτικής από το Πανεπιστήμιο Ζυρίχης

Για χρονικό διάστημα 6 εξαμήνων κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2010–2012 παρακολούθησε μαθήματα διδακτικής στο πλαίσιο του προγράμματος «Teaching Skills» του Ινστιτούτου Διδακτικής (Hochschuldidaktik) του Πανεπιστημίου Ζυρίχης. Συνολικά, συμπλήρωσε 120 ώρες παρακολούθησης μαθημάτων και περισσότερες από 60 ώρες για προφορικές παρουσιάσεις και προετοιμασία κατ' οίκον σε ένα ευρύ φάσμα μαθημάτων διδακτικής (ρητορική για σεμινάρια και μαθήματα, επιμέλεια εργασιών και παρουσιάσεων φοιτητών, εξατομικευμένη επίβλεψη φοιτητών, οργάνωση διδασκαλίας μαθήματος, διδασκαλία «πρόσωπο με πρόσωπο», διδακτικές μέθοδοι ενεργοποίησης των φοιτητών, διδακτική προσανατολισμένη στην επίλυση προβλημάτων, χρήση σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας). Στο πλαίσιο του προγράμματος, φοιτητές και Καθηγητές της Νομικής Σχολής αξιολόγησαν επανειλημμένα τη διδακτική του απόδοση, το σύνολο δε του διδακτικού του έργου αποτυπώθηκε σε ένα διδακτικό «χαρτοφυλάκιο» (Lehrportfolio), το οποίο εγκρίθηκε από Καθηγητές Διδακτικής του Πανεπιστημίου Ζυρίχης. Τον Νοέμβριο 2012 του απονεμήθηκε Δίπλωμα Διδακτικής Ικανότητας (Zertifikat Teaching Skills).

B. Στη Νομική Σχολή Α.Π.Θ.

- Ως Επίκουρος Καθηγητής (Οκτώβριος 2023-):
  - I. Σε προπτυχιακό επίπεδο:
    - Χειμερινό εξάμηνο 2023: α) Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου (σε συνδιδασκαλία με τον Επίκ. Καθηγητή Γ.-Α. Γεωργιάδη), β) Εμπράγματο Δίκαιο, γ) Δίκαιο Κτηματολογίου, Οριζόντια-Κάθετη Ιδιοκτησία, και δ) συμμετοχή στη διδασκαλία του διακλαδικού σεμιναρίου «Σύγχρονες μορφές συμβάσεων».
    - Εαρινό εξάμηνο 2024: α) Ειδικό Ενοχικό Δίκαιο (σε συνδιδασκαλία με τον Καθηγητή Αν. Βαλτούδη), β) Κληρονομικό Δίκαιο (σε συνδιδασκαλία με την Αν. Καθηγήτρια Ελ. Ζερβογιάννη), και γ) Οικογενειακό Δίκαιο.
  - II. Σε μεταπτυχιακό επίπεδο:
    - Χειμερινό εξάμηνο 2023: Ουσιαστικό Κτηματολογικό Δίκαιο – Γενικό Μέρος (σε συνδιδασκαλία με τον Καθηγητή Γ. Διαμαντόπουλο) στο ΔΠΜΣ «Κτηματολόγιο: Νομικές, Τεχνικές και Περιβαλλοντικές Διαστάσεις».
- Ως Ακαδημαϊκός/Πανεπιστημιακός Υπότροφος (Φεβρουάριος-Σεπτέμβριος 2017, Φεβρουάριος-Σεπτέμβριος 2018, Οκτώβριος 2018-Σεπτέμβριος 2019, Οκτώβριος 2020-Σεπτέμβριος 2021):

- I. Αυτοδύναμα σε προπτυχιακό επίπεδο:
- Εαρινό εξάμηνο 2021: Δίκαιο Κτηματολογίου, Οριζόντια-Κάθετη Ιδιοκτησία.
  - Χειμερινό εξάμηνο 2020: α) Δίκαιο Κτηματολογίου, Οριζόντια-Κάθετη Ιδιοκτησία, και β) Ειδικές Ενοχικές Σχέσεις.
  - Εαρινό εξάμηνο 2019: α) Δίκαιο Κτηματολογίου, Οριζόντια-κάθετη ιδιοκτησία, και β) Δίκαιο Μισθώσεων και Σύμβασης Έργου.
  - Χειμερινό εξάμηνο 2018: European Law of Contracts (σε φοιτητές Erasmus).
  - Εαρινό εξάμηνο 2018: Ιδιωτικό Δίκαιο Τουρισμού.
  - Εαρινό εξάμηνο 2017: Ιδιωτικό Δίκαιο Τουρισμού.
- II. Στο πλαίσιο επικουρικής διδασκαλίας σε προπτυχιακό επίπεδο:
- Χειμερινό εξάμηνο 2018: Επίβλεψη και αξιολόγηση εργασιών στις Ειδικές Ενοχικές Σχέσεις.
  - Χειμερινό εξάμηνο 2018: α) Σύνθεση Αστικού Δικαίου, και β) Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου.
  - Εαρινό εξάμηνο 2018: Σύνθεση Αστικού Δικαίου.
  - Εαρινό εξάμηνο 2017: Ειδικό Ενοχικό Δίκαιο.
- Ως συνεργάτης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Μάρτιος-Μάιος 2017) επίβλεψη των εισηγήσεων στο πλαίσιο του 3^{ου} ετήσιου συνεδρίου των μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψηφίων διδασκόντων με θέμα «Μορφές εξαιρετικού δικαίου (όπως κατάσταση ανάγκης, κατεπείγουσες περιστάσεις, αυτοδικία, ανωτέρα βία)».
  - Στο πλαίσιο της επικουρίας μελών Δ.Ε.Π. κατά τη διάρκεια της απασχόλησης ως υποτρόφου Ι.Κ.Υ. στον Τομέα Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου της Νομικής Σχολής Α.Π.Θ. (2006-2007):
    - Χειμερινό Εξάμηνο 2006: Γενικό Ενοχικό Δικαίο σε συνδιδασκαλία με τον Καθηγητή Μ. Καράση.
    - Συμμετοχή στην προετοιμασία του διδακτικού υλικού των προπτυχιακών μαθημάτων του Γενικού Ενοχικού Δικαίου (Χειμερινό Εξάμηνο 2006) και του Δικαίου της Δικαιοπραξίας (Εαρινό Εξάμηνο 2007) και του μεταπτυχιακού μαθήματος των Ειδικών Θεμάτων Αστικής Ευθύνης (Εαρινό Εξάμηνο 2007).
    - Συμμετοχή στη διοργάνωση του 6^{ου} Ελληνοελβετικού Σεμιναρίου (Θεσσαλονίκη 19-26 Μαΐου 2007) με θέμα «Kreditsicherung im griechischen und schweizerischen Recht» («Εξασφάλιση των πιστώσεων στο ελληνικό και ελβετικό δίκαιο»).

Γ. Στη Νομική Σχολή Δ.Π.Θ.

Ως Ειδικός Επιστήμονας (Π.Δ. 407/1980) το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022:

- Εαρινό εξάμηνο 2022: Προπτυχιακό μάθημα «Ασκήσεις Αστικού και Αστικού Δικονομικού Δικαίου σε συνδιδασκαλία με τον Καθηγητή κ. Λ. Κιτσαρά και τον Επίκ. Καθηγητή Ι. Μαντζουράνη.

- Το χειμερινό εξάμηνο 2021:
  - α) Τα προπτυχιακά μαθήματα (i) «Ειδικό Ενοχικό Δίκαιο» σε συνδιδασκαλία με τον Καθηγητή Απ. Χελιδόνη, και (ii) «Κληρονομικό Δίκαιο» σε συνδιδασκαλία με τον Αν. Καθηγητή Χρ. Φίλιο και τον Επίκ. Καθηγητή Ελ. Καστήσιο, και
  - β) σε μεταπτυχιακό επίπεδο το μάθημα «Ειδικά Θέματα Εμπράγματος Δικαίου» σε συνδιδασκαλία με τον Καθηγητή Λ. Κιτσαρά.

Δ. Στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Ζυρίχης

- Χειμερινό εξάμηνο 2018: Συμμετοχή ως διδάσκων με εντολή αυτοδύναμης διδασκαλίας (Lehrauftrag) στο 13^ο Ελληνοελβετογερμανικό Σεμινάριο (Θεσσαλονίκη, 8-12 Οκτωβρίου 2018) με θέμα «Nationale Besonderheiten des Sachenrechts» («Εθνικές ιδιαιτερότητες του Εμπράγματος Δικαίου»).
- Χειμερινό εξάμηνο 2017: Συμμετοχή ως διδάσκων με εντολή αυτοδύναμης διδασκαλίας (Lehrauftrag) στο 12^ο Ελληνοελβετογερμανικό Σεμινάριο (Ζυρίχη, 2-7 Οκτωβρίου 2017) με θέμα «Notariatsrecht» («Συμβολαιογραφικό δίκαιο»).
- Χειμερινό εξάμηνο 2014: Συμμετοχή ως διδάσκων με εντολή αυτοδύναμης διδασκαλίας (Lehrauftrag) στο 9^ο Ελληνοελβετικό Σεμινάριο (Ζυρίχη 28 Σεπτεμβρίου-4 Οκτωβρίου 2014) με θέμα «Die juristischen Personen im nationalen und internationalen Zivil- und Zivilverfahrensrecht» («Τα νομικά πρόσωπα στο εθνικό και διεθνές αστικό και αστικό δικονομικό δίκαιο»).
- Ως επιστημονικός συνεργάτης (Wissenschaftlicher Assistent) στην Έδρα του Καθηγητή κ. Isaak Meier (Σεπτέμβριος 2007–Αύγουστος 2014):
  - Χειμερινό εξάμηνο 2011: Με εντολή αυτοδύναμης διδασκαλίας (Lehrauftrag) κύρια και φροντιστηριακά μαθήματα Πολιτικής Δικονομίας σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.
  - Χειμερινό εξάμηνο 2008, Χειμερινό Εξάμηνο 2010 και Εαρινό Εξάμηνο 2011: Στο πλαίσιο επικουρικής διδασκαλίας κύρια, φροντιστηριακά και σεμιναριακά μαθήματα Αστικού Δικαίου και Πολιτικής Δικονομίας σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.
  - Συμμετοχή στην οργάνωση περισσότερων από δέκα συνεδρίων, ημερίδων και σεμιναρίων Αστικού Δικαίου και Πολιτικής Δικονομίας. Μεταξύ αυτών, συμμετοχή ως διδάσκων στο πλαίσιο επικουρικής διδασκαλίας (Mitdozent) στα ακόλουθα Σεμινάρια: α) στο 7^ο Ελληνοελβετικό Σεμινάριο (Ζυρίχη, 25-30 Απριλίου 2010) με θέμα «Erwachsenenschutzrecht (Vormundschaftsrecht) und Persönlichkeitsrecht im nationalen und internationalen Privat- und Verfahrensrecht» («Δίκαιο προστασίας ενηλίκων (δίκαιο της επιτροπείας) και δίκαιο της προσωπικότητας στο εθνικό και διεθνές ιδιωτικό και δικονομικό δίκαιο»), β) στο 8^ο Ελληνοελβετικό Σεμινάριο (Θεσσαλονίκη, 2-8 Οκτωβρίου 2011) με θέμα «Zahlungsunfähigkeit und Überschuldung im schweizerischen, griechischen und europäischen Zivil- und Zivilverfahrensrecht» («Αφερεγγυότητα και υπερχρέωση στο ελβετικό, ελληνικό και ευρωπαϊκό αστικό και αστικό δικονομικό δίκαιο»), και γ) στο 9^ο Ελληνοελβετικό Σεμινάριο (Ζυρίχη, 28 Σεπτεμβρίου–4 Οκτωβρίου 2014) με θέμα «Die juristischen Personen im nationalen und internationalen Zivil- und Zivilverfahrensrecht» («Τα νομικά πρόσωπα στο εθνικό και διεθνές αστικό και αστικό δικονομικό δίκαιο»).

E. Στη Νομική Σχολή Ε.Κ.Π.Α

- Στο πλαίσιο της επικουρίας των μελών Δ.Ε.Π. κατά τη διάρκεια της απασχόλησής μου ως μεταπτυχιακός φοιτητής στον Τομέα Α' Ιδιωτικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (Ιανουάριος–Σεπτέμβριος 2004) συμμετοχή στην επιτήρηση εξετάσεων και τη συνεργασία με τους φοιτητές.

II. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ

A. Μονογραφίες

1. Die Sicherheitsleistung im Privatrecht – Eine rechtsdogmatische und rechtsvergleichende Untersuchung zum deutschen und schweizerischen Privatrecht (Η εγγυοδοσία στο Ιδιωτικό Δίκαιο – Μία δογματική και συγκριτική έρευνα στο γερμανικό και ελβετικό Ιδιωτικό Δίκαιο), Zürcher Studien zum Privatrecht, Τόμος 268, Zürich/Basel/Genf 2016, σελ. XLIX + 279.
  - Βιβλιοπαρουσίαση στο ελβετικό νομικό περιοδικό Zeitschrift für Gesellschafts- und Kapitalmarktrecht (GesKR) 2017, σελ. 111–112.
  - Matthias Schwaibold, Βιβλιοκρισία στο ελβετικό νομικό περιοδικό Schweizerische Juristenzeitung (SJZ) 2018, σελ. 538.
2. Η εκχώρηση απαίτησης εκ του νόμου, Μονογραφίες Ιδιωτικού Δικαίου, Τόμος 8, Αθήνα 2021, σελ. 436.
  - Γιώργος Δέλλιος, Βιβλιοκρισία στο περιοδικό Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου (ΧριΔ) 2022, σελ. 78–80.
3. Η οριστικοποίηση και το αμάχητο τεκμήριο των πρώτων εγγραφών στο Εθνικό Κτηματολόγιο, Βιβλιοθήκη Δικαίου Κτηματολογίου, Τόμος 22, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2022, σελ. XVI + 285.

B. Μελέτες δημοσιευμένες σε περιοδικά

4. Singularia non sunt extendenda – Προσέγγιση στην ερμηνεία των κανόνων εξαιρετικού δικαίου στο πλαίσιο του ιδιωτικού δικαίου, Αρμενόπουλος 2008, σ. 3–30.
5. Εξασφάλιση της αξίωσης συμμετοχής στα αποκτήματα – Ζητήματα από την εγγραφή υποθήκης κατ' ΑΚ 1262 αρ. 4, τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για την προστασία της ΑΚ 1400 και την εφαρμογή της ΚΠολΔ 693, Αρμενόπουλος 2008, σελ. 1477–1493.
6. Η χρονομεριστική μίσθωση και συναφείς συμβάσεις διακοπών στην Οδηγία 2008/122/ΕΚ, Εφαρμογές Αστικού Δικαίου (ΕφΑΔ) 2011, σελ. 25–44.
7. Sachliche Zuständigkeit der Handelsgerichte für SchK-Klagen, in: Rechtsklärung und Rechtsdurchsetzung nach SchKG (Καθ' ύλη αρμοδιότητα των Εμποροδικείων επί αγωγών του δικαίου της αναγκαστικής εκτέλεσης χρηματικών απαιτήσεων). Sonderausgabe für Ingrid Jent-Sørensen zum 65. Geburtstag, Schweizerische Zeitschrift für Zivilprozess- und Zwangsvollstreckungsrecht (ZZZ) 2016, σελ. 63–68.

8. Το άρθρο 12 της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και η επίδρασή του στο ελληνικό δίκαιο των προσώπων, Ελληνική Επιθεώρηση Ευρωπαϊκού Δικαίου (ΕΕΕυρΔ) 2019, σελ. 329–345.
9. Το άρθρο 12 της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και η επίδρασή του στο ελληνικό δίκαιο των προσώπων. Η ανάγκη μεταρρύθμισης του ελληνικού δικαίου υπό το φως των Concluding Observations του ΟΗΕ της 29ης Οκτωβρίου 2019, Pro Justitia (ηλεκτρ. περιοδικό της Νομικής Σχολής Α.Π.Θ.), 3 (2020), σελ. 59–86.
10. Ζητήματα από την εμπράγματη υποκατάσταση κατ' ΑΚ 1287. Συστηματική προσέγγιση με αφορμή την ΑΠ 553/2020, Επιθεώρηση Ακινήτων (ΕπΑκ) 2021, σελ. 509–519.
11. Φύση και λειτουργία της εγγυοδοσίας κατά τον Αστικό Κώδικα, Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου (ΧριΔ) 2022, σελ. 86–100.
12. Η αδιατάρακτη νομή ως προϋπόθεση για την κτήση κυριότητας με χρησικτησία σε αστικά ακίνητα του Δημοσίου κατά το άρθρο 4 ν. 3127/2003. Ερμηνευτική προσέγγιση με αφορμή την ΑΠ 585/2021, Αρμενόπουλος 2022, σελ. 1241–1257.
13. Η μεταρρύθμιση του ελβετικού κληρονομικού δικαίου. Κριτικές παρατηρήσεις από τη σκοπιά του ελληνικού δικαίου, Εφαρμογές Αστικού Δικαίου και Πολιτικής Δικονομίας (ΕφΑΔΠολΔ) 2022, σελ. 653–667.

Γ. Μελέτες δημοσιευμένες σε συλλογικά έργα και πρακτικά συνεδρίων

14. § 15. Χρονομεριστική μίσθωση (TIME-SHARING), σε: Δίκαιο Προστασίας Καταναλωτών (Επιμέλεια: Βασίλειος Α. Δούβλης/Άγγελος Π. Μπώλος), τ. Ι, Αθήνα–Θεσσαλονίκη 2008, σελ. 851–896.
15. Η τύχη των μη χαριστικών δικαιοπραξιών που καταρτίστηκαν ενόσω ο κληρονομούμενος βρισκόταν έγκλειστος σε ειδική για την κατάστασή του μονάδα ψυχικής υγείας (ΑΚ 131 παρ. 2 περ. 2), σε: Ψυχιατρική και Δίκαιο, τ. ΙΙΙ. Μειωμένη νοητική επάρκεια (Επιμέλεια: Αχιλλέας Κουτσοράδης/Κώστας Σολδάτος/Μένη Μαλλιώρη/Ιωάννης Καρακώστας), Πρακτικά 3ης διημερίδας «Ψυχιατρική και Δίκαιο», Αθήνα–Κομοτηνή 2008, σελ. 295–306.
16. Einstweiliger Rechtsschutz für Geldforderungen nach neuem schweizerischen Recht im Vergleich zum griechischen Recht (Προσωρινή δικαστική προστασία χρηματικών απαιτήσεων κατά το νέο ελβετικό δίκαιο σε σύγκριση με το ελληνικό δίκαιο), in: Geimer Reinhold/Schütze Rolf A. (Hrsg.), Recht ohne Grenzen. Festschrift für Athanassios Kaissis zum 65. Geburtstag, München 2012, σελ. 683–706 (από κοινού με τον Καθηγητή κ. Isaak Meier) (η συμβολή μου αφορά τις ενότητες I., IV. και V., σελ. 683-684 και 695-706).
17. Vorsorgliche Beweisführung zur Wahrung eines „schutzwürdigen Interesses“ nach Schweizerischer ZPO – ein Vorbild für das griechische Recht? (Συντηρητική απόδειξη για την εξασφάλιση ενός «άξιου προστασίας συμφέροντος» κατά τον ελβετικό Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας – Ένα πρότυπο για το ελληνικό δίκαιο;), in: Makridou Kallio-

- pi/Diamantopoulos Georgios (eds.), Greek and Foreign Civil Procedural Systems, Vol. 2: Civil Trial of First and Second Instance according to Swiss and Greek Law, Athens–Thessaloniki 2014, σελ. 59–67.
18. *Singularia non sunt extendenda* – Προσέγγιση στην ερμηνεία των κανόνων εξαιρετικού δικαίου στο πλαίσιο του ιδιωτικού δικαίου, σε: Δίκαιο και Θεωρία του Δικαίου. Τιμητικός Τόμος Μαριάνου Δ. Καράση (Επιμέλεια: Αναστάσιος Βαλτούδης), Αθήνα–Κομοτηνή 2014, σελ. 271–310 (βλ. εξίσου ανωτέρω υπό 4.).
  19. Δίκαιο του Τουρισμού με έμφαση στο Ιδιωτικό Δίκαιο, Πανεπιστημιακές σημειώσεις του μαθήματος «Ιδιωτικό Δίκαιο Τουρισμού» της Νομικής Σχολής Α.Π.Θ. (Επιμέλεια: Αχιλλέας Κουτσουράδης), Θεσσαλονίκη 2017, σελ. 106–115 (ταξιδιωτική σύμβαση), Θεσσαλονίκη 2018, σελ. 91–105 (ταξιδιωτική σύμβαση και σύμβαση χρονομεριστικής μίσθωσης).
  20. Το άρθρο 12 της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και η επίδρασή του στο ελληνικό δίκαιο των προσώπων, σε: Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου, Σύγχρονα θέματα του δικαίου απαγόρευσης των διακρίσεων και η Σύμβαση του Ο.Η.Ε. για τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (Επιμέλεια: Χριστίνα Δεληγιάννη-Δημητράκου), Αθήνα–Θεσσαλονίκη 2020, σελ. 233–264 (βλ. εξίσου ανωτέρω υπό 8.).
  21. Ερμηνεία των άρθρων 7 (Οριστικοποίηση των πρώτων εγγραφών και έννομα αποτελέσματα αυτής), 7α (Ρυθμίσεις που αφορούν στην ανακριβή εγγραφή μέχρι την οριστικοποίησή της), 8 (Μεταγενέστερες εγγραφές έως την οριστικοποίηση της πρώτης εγγραφής), 9 (Περιεχόμενα στο Δημόσιο ακίνητα με την οριστικοποίηση των πρώτων εγγραφών) και 13α (Εμβαδόν ακινήτου και αποδεκτή απόκλιση του), σε: Γεώργιος Διαμαντόπουλος (Επιμέλεια), Εθνικό Κτηματολόγιο. Κατ' άρθρο ερμηνεία ν. 2664/1998, Βιβλιοθήκη Κτηματολογικού Δικαίου, Τόμος 12, Αθήνα–Θεσσαλονίκη 2020, σελ. 202–296 και 356–372.
  22. Der deutsche Rechtseinfluss auf das griechische Zivilrecht zur Zeit König Ottos. Rezeption und Fortentwicklung (Η γερμανική νομική επίδραση στο ελληνικό αστικό δίκαιο κατά την εποχή της βασιλείας του Όθωνα: Υποδοχή και μετεξέλιξη), σε: Alexandros-Andreas Kyrtis und Milto Pechlivanos (Hrsg.), Compendium der deutsch-griechischen Verflechtungen, 4.3.2021 (<https://comdeg.eu/compendium/essay/102419/>).
  23. Φύση και λειτουργία της εγγυοδοσίας κατά τον Αστικό Κώδικα, σε: Τιμητικός Τόμος Γιάννας Καρύμπαλη-Τσίπτσιου, Αθήνα–Θεσσαλονίκη 2022, σελ. 889–928 (βλ. εξίσου ανωτέρω υπό 11.).
  24. Η αδιατάρακτη νομή ως προϋπόθεση για την κτήση κυριότητας με χρησικτησία σε αστικά ακίνητα του Δημοσίου κατά το άρθρο 4 ν. 3127/2003. Ερμηνευτική προσέγγιση με αφορμή την ΑΠ 585/2021, σε: Οι Αρχές του Ίσου και του Δικαίου, Liber Amicorum Κωνσταντίνου Φ. Καλαβρού, Αθήνα–Θεσσαλονίκη 2023, σελ. 599–627 (βλ. εξίσου ανωτέρω υπό 12.).

Δ. Εκτενείς παρατηρήσεις σε δικαστικές αποφάσεις

25. Ανώτατη διαφορά ηλικίας στην υιοθεσία ανηλίκου, Παρατηρήσεις υπό την υπ' αριθμ. 385/2007 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πατρών, Εφαρμογές Αστικού Δικαίου (ΕΦΑΔ) 2008, σελ. 1074–1079.
26. Πολλαπλή υποθήκη σε ακίνητα διαφορετικών προσώπων. Ζητήματα από τον περιορισμό της κατ' ΑΚ 1270 και την άσκηση από τρίτο κύριο ενυπόθηκου ακινήτου δικαιώματος προσφοράς και υποκατάστασης κατ' ΑΚ 1298, Παρατηρήσεις υπό την υπ' αριθμ. 132/2018 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, Επιθεώρηση Ακινήτων (ΕπΑκ) 2019, σελ. 458–465.
27. Επιτρεπτό απευθείας άσκησης της αγωγής του άρθρου 6 § 2 ν. 2664/1998 για τη διόρθωση ανακριβών πρώτων εγγραφών με την ένδειξη «αγνώστου ιδιοκτήτη», Παρατηρήσεις υπό την υπ' αριθμ. 2826/2021 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, Επιθεώρηση Ακινήτων (ΕπΑκ) 2021, σελ. 624–628.

Ε. Μεταφράσεις μελετών δημοσιευμένων σε περιοδικά / Διάφορα

- Μετάφραση από τα γερμανικά στα ελληνικά της μελέτης του Καθηγητή Isaak Meier, Η διαμεσολάβηση (mediation) στη διαδικασία του διαζυγίου στην Ελβετία, Εφαρμογές Αστικού Δικαίου (ΕΦΑΔ) 2009, σελ. 911–923.
- Μετάφραση από τα γερμανικά στα ελληνικά της μελέτης του Καθηγητή Isaak Meier, Ο νέος ομοσπονδιακός νόμος της Πολιτικής Δικονομίας της Ελβετίας: Μορφές επικοινωνίας κατά την εκδίκαση και τη διευθέτηση διαφορών και τη διαμεσολάβηση, Επιθεώρηση Πολιτικής Δικονομίας (ΕΠολΔ) 2016, σελ. 113–120.
- Μετάφραση από τα γερμανικά στα ελληνικά της μελέτης του Καθηγητή Achim Seifert, Μεταβολές στις τεχνικές ρύθμισης του εργατικού δικαίου της Ε.Ε. – Μερικές σκέψεις για την τρέχουσα κατάσταση του ευρωπαϊκού εργατικού δικαίου, Επιθεώρησης Εργατικού Δικαίου (ΕΕργΔ) 2017, σελ. 1379–1394.
- Μετάφραση από τα γερμανικά στα ελληνικά της μελέτης του Καθηγητή Michael Sonnenntag, Η ενσωμάτωση της νέας Οδηγίας της Ε.Ε. για τα οργανωμένα ταξίδια στη Γερμανία, Εφαρμογές Αστικού Δικαίου και Πολιτικής Δικονομίας (ΕΦΑΔΠολΔ) 2019, σελ. 368–383.
- Νεκρολογία: ΠΑΥΛΟΣ ΤΖΕΡΜΙΑΣ (1925–2016). Ένας σπουδαίος δάσκαλος, Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου (ΧρΙΔ) 2016, σελ. 560.

III. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ / ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ / ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

1. «Die kumulative Schuldübernahme im griechischen Kreditsicherungsrecht» (Η σωρευτική αναδοχή χρέους στο ελληνικό δίκαιο εξασφάλισης των πιστώσεων): Εισήγηση στο πλαίσιο του 6^{ου} Ελληνοελβετικού Σεμιναρίου των Νομικών Σχολών των Πανεπιστημίων Ζυρίχης και Θεσσαλονίκης «Kreditsicherung im griechischen und schweizerischen Recht» (Εξασφάλιση των πιστώσεων στο ελληνικό και ελβετικό δίκαιο), Θεσσαλονίκη, 19–26 Μαΐου 2007 (στα γερμανικά).

2. «Η τύχη των μη χαριστικών δικαιοπραξιών που καταρτίστηκαν ενόσω ο κληρονομούμενος βρισκόταν έγκλειστος σε ειδική για την κατάστασή του μονάδα ψυχικής υγείας (ΑΚ 131 παρ. 2 περ. 2)»: Παρέμβαση στο Συνέδριο «Ψυχιατρική και Δίκαιο III. Μειωμένη νοητική επάρκεια», Θεσσαλονίκη, 22–23 Ιουνίου 2007.
3. «Einführung in das Kreditsicherungsrecht» («Εισαγωγή στο δίκαιο εξασφάλισης των πιστώσεων»): Διάλεξη μετά από πρόσκληση του τότε Λέκτορα κ. Δημητρίου Λιάππη στο πλαίσιο του μαθήματος «Einführung in das griechische Zivilrecht» για τους φοιτητές Erasmus, Εαρινό Εξάμηνο 2008, Νομική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα, 12 Μαΐου 2008 (στα γερμανικά).
4. «Vorsorgliche Beweisführung zur Wahrung eines „schutzwürdigen Interesses“ nach Schweizerischer ZPO – ein Vorbild für das griechische Recht?» (Συντηρητική απόδειξη για τη διατήρηση ενός ‘άξιου προστασίας συμφέροντος’ κατά τον ελβετικό Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας – ένα πρότυπο για το ελληνικό δίκαιο;): Παρέμβαση στη Διεθνή Ημερίδα «Civil Trial of First and Second Instance according to the Swiss and Greek Law» (Πολιτική δίκη στον πρώτο και δεύτερο βαθμό δικαιοδοσίας σύμφωνα με το ελβετικό και το ελληνικό δίκαιο), Θεσσαλονίκη, 29 Απριλίου 2014 (στα γερμανικά).
5. «Einführung in das schweizerische Recht der juristischen Personen» (Εισαγωγή στο ελβετικό δίκαιο των νομικών προσώπων): Εισήγηση στο πλαίσιο του 9^{ου} Ελληνοελβετικού Σεμιναρίου των Νομικών Σχολών των Πανεπιστημίων Ζυρίχης και Θεσσαλονίκης «Die juristischen Personen im nationalen und internationalen Zivil- und Zivilverfahrensrecht» (Τα νομικά πρόσωπα στο εθνικό και διεθνές αστικό και αστικό δικονομικό δίκαιο), Ζυρίχη, Ελβετία, 1–3 Οκτωβρίου 2014 (στα γερμανικά).
6. «Pflichten nichtregulierter Teilnehmer des Derivatehandels nach schweizerischem Bankenrecht» (Υποχρεώσεις μη ρυθμισμένων συμμετεχόντων στην αγορά παράγωγων προϊόντων κατά το ελβετικό τραπεζικό δίκαιο): Διάλεξη στο πλαίσιο επιμορφωτικών σεμιναρίων για δικηγόρους και νομικούς συμβούλους που διοργάνωσε η δικηγορική εταιρία Lenz & Staehelin, Ζυρίχη, Ελβετία, 23 Αυγούστου 2016 (στα γερμανικά).
7. «Neue Bestimmungen des Schweizer Bundesgesetzes über die Eidgenössische Finanzmarktaufsicht (FINMAG) über die Zusammenarbeit mit ausländischen Stellen» (Νέες ρυθμίσεις του ελβετικού ομοσπονδιακού νόμου για την εποπτεία της χρηματοπιστωτικής αγοράς όσον αφορά τη συνεργασία με αλλοδαπές αρχές): Διάλεξη στο πλαίσιο επιμορφωτικών σεμιναρίων για δικηγόρους και νομικούς συμβούλους που διοργάνωσε η δικηγορική εταιρία Lenz & Staehelin, Λωζάνη, Ελβετία, 24 Σεπτεμβρίου 2016 (από κοινού με την Coraline Jenny) (στα γερμανικά).
8. «Meldepflicht beim Derivatehandel unter dem Schweizer Finanzmarktinfrastukturgesetz – Überblick und Update» (Υποχρέωση αναφοράς στην αγορά παράγωγων προϊόντων σύμφωνα με τον ελβετικό νόμο για την χρηματοπιστωτική αγορά – Επισκόπηση και Επικαιροποίηση): Διάλεξη στο πλαίσιο επιμορφωτικών σεμιναρίων για δικηγόρους και νομικούς συμβούλους που διοργάνωσε η δικηγορική εταιρία Lenz & Staehelin, Ζυρίχη, Ελβετία, 4 Οκτωβρίου 2017 (στα γερμανικά).

9. «Abstraktionsprinzip vs. Kausalitätsprinzip bei der Eigentumsübertragung» (Αρχή του αφηρημένου έναντι της αρχής του αιτιώδους στη μεταβίβαση κυριότητας): Διάλεξη (Gastvortrag) μετά από πρόσκληση του Καθηγητή Florian Bien στο πλαίσιο της σειράς μαθημάτων «Rechtsvergleichung II – Einzelne Institutionen», Χειμερινό Εξάμηνο 2017, Νομική Σχολή, Πανεπιστήμιο Βίρτσμπουργκ (Universität Würzburg), Γερμανία, 13 Νοεμβρίου 2017 (στα γερμανικά).
10. «Mit welchen Schwierigkeiten ist ein ausländischer Doktorand oft konfrontiert?» (Ποιες δυσκολίες αντιμετωπίζει συχνά ένας αλλοδαπός υποψήφιος διδάκτορας;): Διάλεξη (Gastvortrag) μετά από πρόσκληση του Καθηγητή Florian Bien σε εργαστήριο υποψηφίων διδασκόντων (Doktorandenworkshop), Νομική Σχολή, Πανεπιστήμιο Βίρτσμπουργκ (Universität Würzburg), Γερμανία, 14 Νοεμβρίου 2017 (στα γερμανικά).
11. «Το άρθρο 12 της Σύμβασης του Ο.Η.Ε. για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και η επίδρασή του στο ελληνικό δίκαιο των προσώπων»: Εισήγηση στο πλαίσιο του Διεθνούς Συνεδρίου «Σύγχρονα θέματα του δικαίου απαγόρευσης των διακρίσεων και η Σύμβαση του Ο.Η.Ε. για τα δικαιώματα των Α.Με.Α.», Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου (Κ.Δ.Ε.Ο.Δ.), Θεσσαλονίκη, 23–24 Απριλίου 2018.
12. «Das revidierte Kreisschreiben Nr. 13 der Eidgenössischen Steuerverwaltung (ESTV) zum Securities Lending and Borrowing – Rechtliche und steuerrechtliche Aspekte» (Η αναθεωρημένη εγκύκλιος υπ' αριθμ. 13 της ελβετικής Ομοσπονδιακής Φορολογικής Υπηρεσίας σχετικά με το δανεισμό κινητών αξιών ως μορφή εξασφάλισης – Νομικά και φορολογικά ζητήματα), Διάλεξη στο πλαίσιο επιμορφωτικών σεμιναρίων για δικηγόρους και νομικούς συμβούλους που διοργάνωσε η δικηγορική εταιρία Lenz & Staehelin, Ζυρίχη, Ελβετία, 14 Αυγούστου 2018 (από κοινού με την Florence Hediger).
13. «Ζητήματα από τη ρύθμιση της εγγυοδοσίας στον Αστικό Κώδικα»: Εισήγηση στο πλαίσιο της επιστημονικής εκδήλωσης με τίτλο «Εγγυοδοσία: Ζητήματα ουσιαστικού και δικονομικού δικαίου», Ένωση Αστικολόγων, Αθήνα, 1 Νοεμβρίου 2018.
14. «Η παροχή ασφάλειας κατά το άρθρο 1402 ΑΚ για την προστασία της αξίωσης συμμετοχής στα αποκτήματα»: Διάλεξη μετά από πρόσκληση της Καθηγήτριας Αθηνάς Κοτζάμπαση στο πλαίσιο του μαθήματος «Αστικό Δίκαιο των Προσώπων» του Π.Μ.Σ. «Αστικό, Αστικό Δικονομικό και Εργατικό Δίκαιο», Νομική Σχολή Α.Π.Θ., 19 Νοεμβρίου 2018.
15. «Τεχνολογία Blockchain – Εφαρμογές και νομικά ζητήματα»: Εισήγηση στο πλαίσιο του κύκλου σεμιναριακών διαλέξεων της Ερευνητικής Ομάδας για την Ψηφιακή Οικονομία και το Ιδιωτικό Δίκαιο, Νομική Σχολή Α.Π.Θ., 10 Μαΐου 2019.
16. «Ζητήματα Αστικού Δικαίου από την εφαρμογή της τεχνολογίας Blockchain»: Διάλεξη μετά από πρόσκληση του Καθηγητή Παναγιώτη Γκλαβίνη στο πλαίσιο του μαθήματος «Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών» του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Νομικές Σπουδές», Νομική Σχολή Α.Π.Θ., 28 Μαΐου 2019.
17. «Assignment of Claims by Operation of Law in European Private Law: Two Specific Questions» (Εκχώρηση απαιτήσεων εκ του νόμου στο Ευρωπαϊκό Ιδιωτικό Δίκαιο: Δύο ειδικά ζητήματα): Εισήγηση στο πλαίσιο σειράς διαλέξεων του Ινστιτούτου Ευρωπαϊκού

- και Συγκριτικού Δικαίου (Institute of European and Comparative Law), Νομική Σχολή, Πανεπιστήμιο Οξφόρδης, Αγγλία, 4 Ιουλίου 2019 (στα αγγλικά).
18. «Der deutsche Rechtseinfluss auf das griechische Zivilrecht zur Zeit König Ottos. Rezeption und Fortentwicklung» (Η επίδραση του γερμανικού δικαίου στο ελληνικό αστικό δίκαιο στα χρόνια του βασιλιά Όθωνα. Αποδοχή και εξέλιξη): Εισήγηση στο Διεθνές Συνέδριο «Die deutsch-griechischen Verflechtungen zur Zeit König Ottos» (Ελληνογερμανικές διασταυρώσεις στα χρόνια του Όθωνα), Centrum Modernes Griechenland (CeMoG), Freie Universität Berlin, Βερολίνο, Γερμανία, 9 Νοεμβρίου 2019 (στα γερμανικά).
  19. «Η ενοχή κρυπτονομισμάτων ως χρηματική ενοχή»: Εισήγηση στο webinar με θέμα «Η ενοχή κρυπτονομισμάτων» της ερευνητικής ομάδας «Ψηφιακή Οικονομία και Ιδιωτικό Δίκαιο», Νομική Σχολή Α.Π.Θ., 11 Ιουνίου 2021.
  20. «Πρωτότυπη κτήση κυριότητας από τον αληθώς αναγραφόμενο ως δικαιούχο ως έννομη συνέπεια της παραγωγής του αμάχητου τεκμηρίου των οριστικών πρώτων εγγραφών στο Εθνικό Κτηματολόγιο»: Παρέμβαση στην επιστημονική εκδήλωση με θέμα «Διαχρονικά και επίκαιρα ζητήματα στο Κτηματολόγιο», Ένωση Αστικολόγων, 18 Νοεμβρίου 2021.
  21. «Η εκχώρηση απαίτησης εκ του νόμου»: Παρουσίαση της ομώνυμης μονογραφίας στο πλαίσιο της εκδήλωσης παρουσίασης των συμβολών της επιστημονικής σειράς «Μονογραφίες Ιδιωτικού Δικαίου», Αθήνα, 12 Οκτωβρίου 2022.

IV. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ

A. Συμμετοχή σε ερευνητικές ομάδες

Μέλος της ερευνητικής ομάδας της Νομικής Σχολής Α.Π.Θ. «Ψηφιακή Οικονομία και Ιδιωτικό Δίκαιο» (Συντονιστές: Αν. Καθηγητής Άγγελος Κορνηλάκης / Επ. Καθηγητής Τιμολέων Κοσμίδης / Επ. Καθηγητής Ευριπίδης Ρίζος) (<https://digec.law.auth.gr/el>) (από τον Ιανουάριο 2019).

B. Συμμετοχή σε επιστημονικές ενώσεις

- Μέλος της Ένωσης Αστικολόγων από το 2016 (Ελλάδα).
- Μέλος του Institut für Zivilgerichtliches Verfahren από το 2008 (Ελβετία).
- Μέλος του Verein der Freunde des Max-Planck-Instituts από το 2018 (Γερμανία).
- Μέλος της Society of European Contract Law (SECOLA) από το 2019 (Γερμανία).
- Μέλος της Ένωσης Ελλήνων Δικονομολόγων από το 2023 (Ελλάδα).

V. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

- Μέλος της Επιτροπής Ψηφιακού Μετασχηματισμού της Νομικής Σχολής Α.Π.Θ. (από τον Νοέμβριο 2023).